

[00:00:01:21 - 00:00:37:20]

Martijn

Een inclusieve samenleving waarin iedereen mee mag en mee kan doen. Ook op de werkvloer. Daar geloven we in. Toch staan veel mensen met een hersenaandoening en anders werkend neurodivergent brein of mentale variatie buiten de arbeidsmarkt. Samen kunnen we van drempels zebrapaden maken zodat we een inclusieve arbeidsmarkt creëren waar ruimte is voor alle breinvariant. In deze podcast gaan Saskia Schepers en ik, Martijn Tillema, beide gelukkig met een neurodivergent brein in gesprek over breinvarianties op het werk. Saskia, daar zitten we weer.

[00:00:39:03 - 00:00:40:13]

Martijn

Vierde podcast.

[00:00:41:18 - 00:00:46:01]

Martijn

Vierde keer dat we even terugkijken op de week die jij meegemaakt. Wat heb jij meegemaakt?

[00:00:46:01 - 00:01:15:23]

Saskia

Nou, dat is misschien wel leuk om te vertellen dat ik mij met mijn drukke hoofd vraag. Mensen, ook wel eens, hoe ontspan jij eigenlijk? Nou, ik ben een weekje gaan boulderen en klimmen in Spanje. Waanzinnige, in de Andalusië gewoon waanzinnig gebied. Dus lekker wandelen, wandelen, klimmen, boulderen op, rotsen en gewoon. Nou, dan wordt mijn hoofd echt leeg. Heerlijk. Dat moet je zo bezig zijn. Waar ga je je voeten neerzetten? Nou, dat is dat dat is één goede meid tot rust krijgt. En puzzelen.

[00:01:17:02 - 00:01:24:03]

Saskia

Van die duizend stukjes puzzels vind ik echt fantastisch. En dan denk ik, oh ja, ik zie gewoon waar een stukje moet liggen en dat vind ik helemaal fantastisch.

[00:01:24:03 - 00:01:25:10]

Martijn

Ik ben echt goed in.

[00:01:25:10 - 00:01:37:10]

Saskia

Ja, heel fanatiek ben ik daarin. En dan vergeet ik ook echt de tijd en te eten, dat soort dingen. Maar puzzelen of clouteren. En nu was het klimmen en clouteren. Dus ik heb een fantastische week gehad.

[00:01:37:10 - 00:01:38:09]

Martijn

Heerlijk, lekker.

[00:01:38:09 - 00:01:46:23]

Saskia

Nou, wat een druk. Ik zat daar trouwens ook met die stroomstoring die er in Spanje was. En wat alles wegvalt ook internet. Dus dat was ook wel ontspannend.

[00:01:46:23 - 00:01:49:14]

Martijn

Heb jij direct je overlevingspakket in Nederland ingeslagen?

[00:01:49:14 - 00:01:55:19]

Saskia

Nee, maar toevallig begon iemand wel vandaag over toen ik dit vertelde. Je ziet wel hoe afhankelijk je bent van dit soort dingen.

[00:01:55:19 - 00:01:56:06]

Martijn

Ja.

[00:01:56:06 - 00:02:15:13]

Saskia

Dat alles dan stil valt. Maar goed, dat was natuurlijk al heel relatief en allemaal weer goed. Nee, dus dat is wel iets om over na te denken. Maar het was voor op zo'n vakantie eigenlijk wel prima. Dus ik ben ontspannen na de lancering van mijn boek even een stukje om terug te veren. En dat was dit.

[00:02:15:13 - 00:02:16:17]

Martijn

Leuk, leuk.

[00:02:17:22 - 00:03:04:09]

Martijn

Nou, ik ben naar theater geweest. Dit keer naar Evrim. Evrim is een collega van mij. Ook trainingsacteur. Dat doe ik ook af en toe. En zij gaf een 2-woman-women-show over onze moeders. En we zaten na te praten. En het ging inderdaad alleen maar over moeders. Maar vooral vanuit vrouwelijk perspectief. En dat is wel grappig. We zaten na te praten, ondereleer met een aantal vrouwen. En ik zeg, ik vond op een gegeven moment wel het mannenperspectief een beetje mis. Nou, het vonden ze goede zaak, want dat gebeurde natuurlijk regelmatig ook bij vrouwen. Dat we alleen maar vanuit een mannenperspectief naar de wereld kijken. Dus was weer een mooie eye-opener. De women gaze noemde iemand het. Ja,

[00:03:06:10 - 00:03:16:23]

Martijn

die heb ik ook ervaren. Maar ik verlang nu ook wel naar het andere verhaal, moet ik eerlijk bekennen. Dus de man en de moeder zone. Dat was wel een leuke voorstelling.

[00:03:16:23 - 00:03:18:17]

Saskia
Oké, aanbeveling.

[00:03:18:17 - 00:03:32:00]

Martijn

Een aanbeveling. Oké. En vandaag gaan we het hebben, wederom natuurlijk over neurodivergentie, neurodiversiteit. En dit keer met, ik durf bijna niet te zeggen. Probeer het maar. Naoual.

[00:03:32:00 - 00:03:32:23]

Saskia

Naoual.

[00:03:32:23 - 00:03:35:12]

Martijn

Naoual. Naoual. Ik krijg het niet goed uit.

[00:03:35:12 - 00:03:40:04]

Saskia

Het gaat goed. We hebben geoefend en ik hoor aan je klank dat je het heel goed doet. Dus ga zo door.

[00:03:41:17 - 00:03:43:06]

Saskia

Kijk, dat is mijn eerste combinant.

[00:03:43:06 - 00:03:45:19]

Martijn

Ik hoop dat je mij nam ook nog steeds goed uitvrekt. Martijn.

[00:03:45:19 - 00:03:50:00]

Saskia

Nou,

[00:03:50:00 - 00:03:52:08]

Martijn

laat het allemaal direct maar eens even gaan naar wie jij bent.

[00:03:52:08 - 00:04:09:23]

Naoual

Ik ben Naoual. Naoual Azouagh. Ik ben 30 jaar. Ik heb twee kindjes, 17 en omera. Ik ben ook getrouwd. Ik werk als ondernemer. Ik heb mijn eigen onderneming neuroinclusive. En daarnaast ben ik ook werkzaam bij de gemeente Rotterdam.

[00:04:09:23 - 00:04:14:13]

Martijn

Wat heb jij dan met neurodivergentie, neurodiversiteit?

[00:04:14:13 - 00:05:21:19]

Naoual

Ik denk dat ik zelf heel veel heb meegemaakt de afgelopen periode. Wat gekoppeld was aan vraagtekens. En naarmate je jezelf gaat ontwikkelen, je gaat opleidingen volgen, je gaat gesprekken voeren met mensen. Kom je er eigenlijk achter dat er meer is? En voor mij was dat meer neurodivergentie. Ik ben erachter gekomen dat mijn brein eigenlijk niet past in het gemiddelde, niet past in het standaard straatje, niet reageert of denkt in dezelfde snelheid of helemaal buiten de gegeven banen. En dat heeft mij heel lang anders laten voelen. En ook wel verdrietig gemaakt van wat maakt nou dat ik zo ben. Hoe zo? Ik ben ook psychologie gaan studeren. Ik denk stiekem ook omdat ik erachter wilde komen wat dan het geen was wat mij zo anders maakte. En toen heb ik neurodivergentie ontdekt. Een stukje hoog sensitiviteit was het eerste deurtje wat voor mij open ging dat ik dacht oh wow. It makes a lot of sense. Toen kwam ADHD.

[00:05:23:12 - 00:05:50:16]

Naoual

En toen kwam Dyslexie. Toen dacht ik ja eigenlijk allerlei vormen van neurodivergentie. Zo veel mensen die op mijn lijken die helemaal geen idee hebben wat maakt dat ze zo buiten de boot vallen. Dat vuurtje is aangewakkerd en daar ben ik mee aan de slag gegaan.

Saskia

Ja, dit is al bijna de neurodiversiteits bingo die we hier nu hebben. Bijna wel. En waar liep je dan tegenaan? Want je bent er waren vraagtekens. Welke vraagtekens?

[00:05:52:02 - 00:07:04:08]

Naoual

Ik vanaf vragen stellen. Ik zei het net ook al dat is echt een van de grootste dingen waar ik tegenaan ben gelopen is dat ik enorm enorm enorm nieuwsgierig ben en bijvoorbeeld in de klaslokaal dat ik gemiddeld zeg maar vijf vragen per instructie tot 15 vragen stelde en dat er heel vaak werd gezegd hou nou op met vragen of ben je dom of begin nou maar gewoon. Begin nou maar gewoon snap je het niet hou op met vragen stellen. Het stond ook in mijn rapport stelt heel veel vragen vragen sluiten niet aan terwijl voor mij sloten ze heel goed aan. Ik dacht gewoon een paar stappen vooruit een paar stappen verder of ik leg de hele bijzondere verbanden die niet zo standaard naar voren komen maar dat is één ding wat mijn andersheid doen voelen de hoeveelheid vragen die ik stel even los van neurodivergentie hoe ik eruit zie ik ben opgegroeid in een vrij witte wijk wij waren één van de eerste marokkaanse gezinnen die daar kwamen wonen ik ging ook naar een vrij witte school nou ja vrij wit het was gewoon een witte school dus je komt daar al en je ziet er anders uit als kind valt dat eigenlijk niet zo direct op maar als je ouder wordt dan ga je eigenlijk beseffen van oh shit wat daar is gebeurd is best wel interessant wat

[00:07:04:08 - 00:07:05:03]

Martijn

is er gebeurd dan

[00:07:05:03 - 00:13:51:09]

Naoual

ik ben in groep drie ben ik mijn basisschool gekomen als ik terug ga naar mijn rapporten of als ik terug ga naar de verhalen van mijn ouders dan kregen zij best wel vaak de vraag van hey je dochter is te druk of ze moet naar een andere school want ze heeft moeite met taal ze heeft moeite met spelling ze heeft moeite met maar als als je me kende ik ging elke week naar de bibliotheek jongens geloof me ik ging elke week naar de bibliotheek ik haalde tien boeken wat ik had een pasje gekregen dat vond ik zo leuk dat ik een pasje had gekregen ik ging naar de bibliotheek ik haalde tien boeken ik haalde voor mijn broer ik heb vier broertjes en een zusje ik had er voor iedereen boeken en dat waarvan vier boeken voor mij en daar ging ik in duikig in kunnen vertalen dat weten mensen niet van mij dat ik heel veel van lezen hou en dat ik eigenlijk heel veel afvindtijd had met taal maar ondertussen daar heel erg tegen aanliep ik voel je je gezien als kind nee totaal niet nee nee en ik ben ook van marokkaans kom af ik heb een hele lieve moeder en mijn vader draait echt een hele boel shift om ons te kunnen onderhouden we hebben ook een in armoede moeten opgroeien ik mijn vader kocht en dat herkende denk ik marokkane als zij naar dit naar deze podcast luisteren mijn vader kocht twee mate groter zodat we er in groeien ja weet je wat het is maar ik vind het lastig om deze vraag te beantwoorden omdat het vaak niet dingen zijn waar je je vinger op kan leggen het zijn vaak een heleboel dingen achter elkaar die gebeuren die net door de beugel kunnen die eigenlijk niet erg zijn die dan samen een totaal maken van dat je ziet dat je niet dat is ook met diversiteit inclusie gelijkwaardigheid zo er gebeuren en microagressie maar ook discriminatie kleine dingen die steeds gebeuren die samen iets groots maken dus als je elke keer weer hoort van je bent traag met lezen je dochter komt niet mee ze moeten naar een andere school en deze cent wist dus ook niet dat jij thuis heel veel las en jouw moeder vertelde het misschien ook niet de docent omdat dat was die afstand er een neeming nee om mijn moeder sprak totaal niet als we rapporten hadden dan zat ik daar en dan ging ik vertalen wat dan in dat rapport stond anders was het misschien gezegd ja maar nu leest thuis juist wel heel veel dus wat is het dan dus niemand heeft een compleet beeld van de situatie en dat maakt het echt dat jij een beetje buiten beeld komt en hoe kijk je nu op terug met wat je nu allemaal weet en nu dat je bezig bent met dit onderwerp ik wil niet boos zijn ik heb niet het gevoel dat ik boos moet zijn op wat daar toen gebeurd is dat ik niet gezien gezien was of voor voor de potentiën die ik had of had kunnen hebben maar ik ben er wel verdrietig door en wat mij dan verdrietig gemaakt is hoezo heb ik zo veel moeite moeten doen om te komen waar ik nu staat heeft me veerkrachtig gemaakt het heeft me sterk gemaakt het heeft me heel veel inzicht gegeven 100 procent maar hoezo moest ik zo veel meer me best doen om die hulp te krijgen om niet op de gang gezet te worden om ik weet niet dingen te vertalen om naar groep 5 te kunnen om het had zoveel anders kunnen gaan het had zoveel anders kunnen gaan puur alleen al door je blik te verbreiden en het gesprek aan te gaan en andere vragen te stellen denk ik dat er veel meer mogelijk was geweest bijvoorbeeld en hoe is dat nu op de op de werkvloer ja want dat is interessant je zegt ik ben veerkrachtig geworden ja ja ik ben dus dat is wat je meeneemt nu ja ja hoe uitzicht neurodivergentie en jouw achtergrond en al dat je ervaren hebt en misschien als negatieve school ervangen wat allemaal in jou's opgebouwd hoe hoe gaat dat nu ik neem geen blad meer voor de mond dus als je met mij aan tafel zitten krijg je vaak ook gewoon wat ik denk ik heb heel lang op mijn tong gebeten mijn mond dicht gehouden omdat ik dacht van oh nee niet zo niet niet zeggen niet doen want je was al mensen zeiden al van je je bent de druk ja je bent de

druk maar ook wat je zegt sluit niet aan die heb je ook heel vaak gehoord dat je aan jezelf gaat twifelen van oh klopt het dan wat ik zeg ben ik sluit ik dan niet goed aan ja dus nu is dat gewoon omgeslagen naar ik maak gewoon mijn punt nee nu is het omgeslagen naar ik maak gewoon mijn punt je praat niet door mij heen laat me even uitpraten ik probeer ook als ik echt een bijzondere opmerking krijg over bijvoorbeeld mijn vragen of over hoe ik eruit zie dat koepel ik aan elkaar omdat het mij hetzelfde gevoel geeft anders zijn buiten de boot vallen niet genoeg zijn niet voldoen geef ik ook terug van hey ik voorheen ik heb leren ik denk dat ik echt heb leren teruggeven want dat is ook een vak in het begin ben je geraakt en dan kan dat best wel scherp de kon voor mij best scherp eruit komen maar nu heb ik het om leren zetten in vragen van hey ik hoor dat je dit echt wat bedoel je daarmee kun je mij eens meer toelichting geven want ik snap ik ik begrijp denk ik niet wat je wilt duidelijk maak en hier kun je echt een voorbeeld zijn voor anderen ja ik word een beetje verlegen als ik dan hoor je bent een voorbeeld voor mensen maar ik hoop het wel ik hoop twee dingen in het werk dat ik doe dat mensen gaan zien dat ze genoeg zijn en dat ze helemaal niet zichzelf 100% hoeveel weg te cijferen of zich anders voor moeten doen en allerlei maskers moeten dragen vooral mensen met een neuro die vergend brein die ook nog eens een andere achtergrond hebben die dragen eigenlijk dubbele maskers dat is wat meer over want dat is natuurlijk voor ons een blinde vlek stel dat je een klas binnenkomt en je ziet er al anders uit en ik ben bijvoorbeeld berbes wij praten gebiedende wijs dus als ik letterlijk vertaal wat ik thuis doe dan zou ik veel erg gebiedende wijs praten nou ik ben op een gegeven moment achter gekomen dat ik dat veel minder moet doen dus dat ging ik dat heel erg ging komen woorden letten dat ik dat dan niet moet doen maar uiterlijk ja op een gegeven moment ik ben later hoofdhoek gaan dragen waar je dan wil je dan ga je wel nadenken over wat zouden gebeuren als je je zelf een andere kleurtje zou geven of als ik iets anders zou dragen of als ik aan me als ik veel meer om zou gaan met met dit soort mensen en alle leid dingetjes die jou maken wie je bent vervormen veranderen kleiner maken minder zichtbaar maken om iets beter aan te sluiten bij die grotere groep en hoe die eruit ziet nou dat is als eerst bij denk ik hoe je mij achtergrond en het tweede is dan een masker die je opzet over hoe je denkt en over hoe je doet

[00:13:51:09 - 00:14:01:17]

Martijn

ja want we hebben vandaag dus over neurodivergencie en culturele achtergrond dat is een onderwerp wat jij nog niet zo heel vaak heb bijgepakt toch zoals ik ja

[00:14:01:17 - 00:16:43:02]

Naoual

nee het kwam uiteindelijk wel wetstees prominent omdat ik veel voor internationaal organisaties doe en op een gegeven moment zit je natuurlijk gewoon ik heb als sessies gehad en zit je gewoon met soms wat 60 verschillende culturen mooi ja dat is fantastisch en dan moet je ook daarmee over gaan onderzoeken en vertellen omdat hoe autisme gepersipeerd wordt kan heel anders zijn in verschillende landen zo wist ik dat een brasiliaans jongen kief vertelde ja hoe hij het niet wel vertel dat dat brasilie autisme als een ongeneese ziekte werd beschouwd dan heb je natuurlijk een heel ander gesprek met elkaar als dat jouw achtergrond is heel veel dat het helemaal niet mag zijn soms geladen hebben veel hoger stigma op bepaalde bereintiepen dan andere zie je het

percentage ook ongelooflijk variëren de bewustwording is anders in verschillende landen hoe dingen ervaren worden in de cultuur Japan wij elkaar niet zo rechttek in de ogen kijkt is is dan elkaar niet in de ogen kijken als je dat niet graag doet al heel anders wordt heel anders ervaren dus dat is al heel belangrijk dat je dat we begrijpen dat in heel veel landen door de verschillende culturen door hoe naar dingen anders wordt gekeken ja dat dat dat neurodivergentie met welk bereintieper dan ook dat heel anders ontvangen kan worden en anders is het heel moeilijk om daar gesprek over te hebben en wat ik veel merk is met dingen die ik veel doe in bedrijfsleven dat als we het hebben over neurodivergentie van zelf culturele verschillen ook aan bod komen want één van de vragen die ik vaak stel je met empathiebootcamps is bijvoorbeeld kun je het doorgaansje zeg je doen in vergadering en dan blijft ook dat dat dat sommige mensen met een bepaalde achtergrond dan ook nee zeggen maar dat dat niet altijd te maken met breinen maar ook gewoon met ja je spreekt gewoon je baas niet tegen of als de baas heeft gezien je mag pas wat zeggen als de baas heeft gezeten als die wat heeft gezegd of juist niet of die zitten in een heel anders tramin waar waar de collega zich helemaal niet verbust van zijn dus het komt van zelf boven als je wat meer in verdiept dan gaat het op een gegeven moment hand in hand ja we leven denk ik in een land waarin steeds meer diversiteit aan bod komt steeds meer mensen komen naar Nederland steeds meer mensen wonen in Nederland van allerlei culturele achtergronden maar ook qua interseksionaliteit allerlei combinaties die mogelijk zijn en dat maakt dat we steeds meer naar mens moeten kijken naar de individuïer moeten kijken niet meer naar collectieve of naar groepen moeten kijken en kijken wie heb ik vormen en wat vraagt deze persoon op dit moment en hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen daar baat bij heeft culturen we hebben allemaal cultuur het is niet dat martijnen zoals ik ja tegenover mij zitten en ik kan zeggen jullie hebben geen cultuur jullie komen ook uit een cultuur steken

[00:16:43:02 - 00:17:57:15]

Naoual

nog steken je hebt het over je culturele achtergrond en je neurodivergentie ja misschien ook wel je seks je bent vrouw ik ben man komen uit Drinten en in ons vorigesprek net hadden we het over vooroordelen die ik misschien ook wel had ten opzichte van ander maar die ander ook ten opzichten van mij hadden waar verschillen die nu tussen jou en mij dus jij als vrouw van Marokkaanse afkomst en ook aardjadee en hoge hoge vergaafd en hoog sensitief en hoog sensitief en de selectie kan zo niet zeker niet maar waar zitten de verschillen want ik voelde me af doe ook wel eenzaam en ook niet begrepen en toen ik in vijf verie ook kwam vanuit het gymnasium klatsje zijn mensen oh je bent eigenlijk best waardig dat ik helemaal niet gedacht en mensen dachten echt dat ik een wereldvreemde jongen was wat ook wel een beetje was want ik was ook een beetje een jurkje en ik was anders dan heel veel anderen maar daarmee ook weinig aansluiting met met anderen en dat hoor ik ook een beetje in jou vrouw

[00:17:57:15 - 00:19:07:21]

Naoual

alle eerste denk ik dat het goed is voor mij om te benoemen dat wij doen allemaal ons breinwerk zo dat we allemaal doen aan categoriseren en stereotyperingen het wordt alleen een probleem op het moment dat we besluiten dat we daar genoeg meenemen

dat we niet meer verder zelf nadenken dat we niet meer stilstaan bij de woorden die we gebruiken dat we niet meer stilstaan bij oh hoe komen me woorden over bij andere mensen dus het meegaanisme vindt sowieso plaats want anders zouden we niet overleven het is alleen een probleem als we besluiten dat we genoeg nemen met hoe het nu is dat zo ben ik nou eenmaal of dat is hoe ik denk of niet meer stilstaan dus die wil ik benoemd hebben waar wij op verschillen denk ik voor mij en daarom denk ik is dat het belangrijkste ook tegen jullie heb gezegd van jullie komen ook uit een cultuur en ik weet niet zo goed wat jullie cultuur is maar bij mijn cultuur is het bespreekbaar maken van bijvoorbeeld die mentale gezondheid of je emoties uitbundig laten zien of druk zijn dat heeft dat heeft andere manieren vanuit heeft andere kenmerken en wordt ook anders geïnterpreteerd

[00:19:07:21 - 00:19:09:20]

Martijn
in de

[00:19:09:20 - 00:23:48:20]

Naoual

marokkaanse cultuur het is niet ik kom niet op de bank zitten en ik ga vertellen over hoe ik me vol en wat ik heb meegemaakt of als ik depressieve gevoelens heb of als ik heel blij ben dat doe je op je kamer ik ging naar mijn kamer ik ging huilen in mijn kussen en daarna kan ik weer naar beneden want daar samen want het vermoed is leuk zijn met ze alle samen het is gezellig dat is iets van jou ik herken dat niet alleen bij mijn gezin ik herken dat eigenlijk in de gehele marokkaanse cultuur we gaan niet onze emoties uitgebreid laten zien bij familie we gaan ook niet onze vuilen was buiten hangen we gaan niet vertellen als je ziek bent als je ziek bent dat is iets van jou dat hou je voor je we gaan anderen daar niet mee belasten betekent dat dat je dat die eenzaamheid en ook groter is ja en nee ik leefde in een huis van zes dus als je beneden kwam was het druk was het gezellig dus dat is ook een vorm van niet eenzaam zijn ze kon altijd wel een uitweg vinden voor mijn emotie of ik ging naar buiten of ik had ging ik wandelen of ik ging verdwalen in een boek maar op het moment dat ik mijn dieptepunt had dat was het wel heel eenzaam want ik ga ten eerste ga ik niemand bellen om te vertellen dat ik me zo vol ten tweede ik voel me heel erg bezwaard omdat dan met mijn moeder te gaan delen of met mijn vader te gaan delen en meer met je vader delen is zeg maar nog zwaarder met je vader bespreek je dat eigenlijk niet en ja ik weet dat er ook mensen zijn die zich niet hier in herkennen maar ik heb het echt over de norm binnen bepaalde culturen dat dat daar echt anders op anders zit we kijken gewoon anders naar mentale gezondheid ik vond heel mooi wat jij dat sorry interpreteer maar de over interpreteer want ja dat heel mooi zich aan het geld over het alkeens gezin he want dat heb ik uit de uiteing ook in boek overgenomen wat jij vertelde is dat dat kinderen die wat meer teruggetrokken zijn wat meer op zichzelf zijn dat er wat minder snel autisme wordt herkend wat jij ze van het kan ook echt als gezien worden als over nog goed opgevoerd kind lekker rustig hebben we niet zegt nergens mee terwijl bij ons aan misschien het belletje eerder inkelen he er is iets apart of er is iets misschien waarnaar moet kijken waardoor het heel moeilijk herkent wordt autisme in de marokkaanse gemeenschap en een ander ding waar ik nu meteen aan moest denken wat is nou het verschil tussen een wit hoogbegaafd iemand en een hoogbegaafd iemand van kleur is zijn natuurlijk recente onderzoeken waarin

wordt vastgesteld van als je die bericht misschien martijn heet dat de kans veel groter is dat je herkent wordt als hoogbegaafd dan dat je misschien dat een noel heet met een bi-kulturele of hoe dan ook andere achtergrond migratie achtergrond misschien Nederlands als tweede taal als allemaal dit soort dingen gaan meespelen is de kans dat je herkent wordt als hoogbegaafd de gewoon ja veel en veel kleiner en dat is natuurlijk dat was een schokkend onderzoek dat betekent dat we heel veel kinderen echt kort doen ja neurodivergentie volgens mij hebben we al moeite met we zijn wel meer aan het diagnosticeren maar vinden het nog steeds lastig om mensen te herkennen die dan een neurodivergentie en als je daar dus nog die laag opzet van dat je nog een culturele achtergrond bent en nog die laag erop zet van dat je een meisje bent dan wordt het eigenlijk nog moeilijker en nog lastiger en dat heeft denk ik te maken met een goed punt en dat zijn die kenmerken als de interpretatie hoe interpreteren jouw ouders of jouw gezin of jouw omgeving de kenmerken die jij laat zien die mogelijk te maken hebben met neurodivergentie hoe interpreteren wij die binnen een collectieve opvoeding ja als je kind heel druk is en een beetje veel vragen stelt brutaal is of de kantjes er vanaf loopt ja dan wijzen dat toe op opvoeding ja dan heb je je kind niet goed opgevoed dat is niet alleen wat binnen het gezin gebeurt maar dat zien we ook dat zie ik ook dat docenten dat doen ja als zij zo druk ja die komt uit die heeft vier broodjes ja dat is die is druk ja het wordt echt alles aan het toegeschreven oh die Surinaams ja maar dat zijn gewoon die schreeuwend dat dat altijd druk ja nee die associatie met oh dat mogelijk is dat ade ade of en dat zijn die hokjes waar je ook over hebt meteen die categorie ja Surinaams gezin dus ja en dan komen al die sticht maar allemaal weer samen en dat neemt dus eigenlijk het individuele van het kind eigenlijk weg ja dat neemt het individuele van het kind weg en je neemt niet meer de moeite om verder te gaan nadenken oh wat gebeurt wat zie ik nu bijvoorbeeld als docent wat zie ik nu en oh shit dit gebeurt eigenlijk al drie jaar lang achter elkaar

[00:23:49:23 - 00:24:26:06]

Naoual

want ja ADHD of of autisme of iets dat er komt niet ineens dat is er niet eens vanaf groep 8 dat is er al vanaf het begin als ik naar mijn rapporten kijk dan zie ik al vanaf het begin dat ik te veel vragen stel dat ik op de gang wordt gezeten omdat ik druk ben dat ja die syndiaan zijn eigenlijk overhoog gezien dat betekent voor voor jou en natuurlijk mensen met misschien eenzelfde ervaring op de werkvloer in het gezien worden wat moeten wij dan weten om die sensitiviteit waar wat eigenlijk over hebben niet te leren want wij hebben geen idee wat wat jouw andere achtergrond is geworden door door op die manier bejegend te zijn geweest

[00:24:27:07 - 00:24:40:12]

Naoual

ik heb één antwoord daarop en het is dat lijkt het is ik vind dat het misschien klinkt het heel simpel maar vragen stellen alsjeblieft stel vragen wees en dat zeg jij ook sasquilla

[00:24:42:00 - 00:26:30:20]

Naoual

stel vragen wees nieuwsgierig gedrag dat anders is gedrag dat opvallend is valt op ga vragen stellen en ga daarover in gesprek en dan voor die andere persoon gaat er wel

licht een belletje rinkelen want het is ook nog eens over herkennen het niet zo goed in onszelf en ook weer dan ga ik weer zeggen neurodivergent brein en een culturele achtergrond dat pas op en vrouw en lateren leeftijd dan pas gaan we nadenken van oh shit is er mogelijk kans dat ik ADHD heb of dat ik hoog sensitief ben je herkent het niet en als iemand jou gaat bevragen of vragen gaat stellen is de kans groter dat je inzicht in jezelf gaat krijgen maar ook dat jij inzicht krijgt meer tolerantie gaat opbouwen voor die andere persoon ik zeg bewust tolerantie want het gaat ook gepaard met irritatie als iemand heel vervelend anders gaat zitten doen dat merk ik ook aan de vergadertafel als iedereen stil is en we zijn met z'n allen aan een presentatie aan het luisteren omdat we willen dat het snel klaar is en ik voelde aan die drang om te zeggen je maar te hel over welke definitie hebben we het überhaupt dan trek ik heel die vergadering terug naar het begin ik weet heel goed dat niemand dat leuk vindt maar ik voel echt ik moet me vragen stellen anders errorr ik kom niet vooruit wat stel ik die vraag en dan zie ik gewoon iedereen een oog rollen en dan denk ik in plaats van met z'n allen zo ogen te gaan rollen je bent geïriteerd je ziet iets stel een vraag he nou wel ik merk dat je het lastig vindt om mee te komen wat maakt dat of he zullen we even na de vergadering kan ik je die definitie verder uitleggen dan kunnen we het daarna samen doen maar dat oog rollen en is dan al gebeurd ja is dan al gebeurd en de irritatie is er

[00:26:30:20 - 00:26:47:05]

Martijn

en we hebben vandaag onze eerste werk nog samen wij kennen elkaar nog helemaal niet welke vraag zou ik jou dan blij mee maken of hoe zouden wij elkaar beter leren kennen welke vraag zou ik jou dan kunnen stellen en bij welke vraag zou je echt supergeriteerd raken

[00:26:47:05 - 00:27:59:11]

Naoual

vragen over m'n hoofddoek irriteren mij wat vragen mensen dan is ook goed om even te weten hoe mikroagressie eruit ziet bij jou ik heb bijvoorbeeld wel eens gehoord van douche met hoofddoek en dan zeg ik met een lach ja ik dus ook met m'n broek en bloes en m'n en m'n horloge om aan dat je tuurlijk dat ik denk ja kom op maar ook moet dat van je vader en dan doe ik echt me best om dan een vraag terug te stellen want ik ben ik hoop dat mensen vragen gaan stellen dus ik probeer ook vragen te stellen als ik die irritatie voel en dan denk ik wat maakt dat je benieuwd bent naar of mijn vader waarom wat draagt dat bij andere vragen die ik heel irritant vindt is maar waar kom je echt vandaan ja dat is het begin van een kennis maken die heb ik laatst ook weer gehad uit Nederland ja maar waar kom je echt vandaan ja wat wat wat waarom wat wil je weten en waarom wil je dat weten vaak is dat onbewust en heb ik het weer over die intentie is dat een manier om te spiegelen ben jij slim genoeg om dit gesprek met mij te voeren want blijkbaar heerst er een stereotypering rond om bepaalde kleuren

[00:28:01:09 - 00:28:07:05]

Naoual

dat die gekoppeld zijn aan bepaalde niveaus en nogmaals onbewust intentie

[00:28:08:15 - 00:28:19:06]

Naoual

categoriseren jij denkt je aan je in te schatten ja mensen zitten nee dat dat denk ik niet ik weet dat dat het gebeurt keer op keer oké en wat heb je dan gestudeerd

[00:28:20:15 - 00:28:31:15]

Saskia

ja ok dat is een beetje wat jij eigenlijk op scholen je moet veel meer din gen laten zien ja voordat je op het punt bent en anders misschien al meteen op wordt ingeschad ja ja maar wel vragen wel ja precies

[00:28:31:15 - 00:28:35:18]

Martijn

wel welke vraag hoe kan ik wel goed met jouw kennis maken

[00:28:35:18 - 00:29:50:14]

Naoual

ja ik vind het leuk als mensen vragen naar ik vind het niet erg als mensen vragen naar privé van hoe ziet dat voor jou eruit dagelijks leven want dan kan ik iemand meegeven hoe ik in mijn dagelijks leven functioneer en hoe ik omga en dat ik best wel veel met mijn moeder ben en dat ik waarde hecht aan mijn familie en dat ik heel erg bezig ben met dingen uitwerken en ondernemen dat mijn hoofd van a naar z gaat en van z naar d gaat omdat ik dan weer een plan heb bedacht of dat ik heel erg van hel van vogeltjes dat ik in de tuin ga zitten met mijn kinderen omdat ik dan naar die vogeltjes kan luisteren en dat zo'n echt op mijn huid kan voelen dan kan ik mij laten zien als je me zo'n vraag stelde kan ik je laten zien wie ik ben niet wat ik kan wij noemen eigenlijk natuurlijk uit neuro die vergren te vaak de kanar in de kolenmein kanar in de kolenmein kanar in de kolenmein als eerst iets opmerken of of de eerste wat niet tot de norm behoort is dat met dan met met deze intersexualiteit dan nog gevoeliger zou ik maar zeggen omdat je nog meer ja ja ja jij wil als je een plus 1 plus 1 doet dan heb je drie dus dan heb je drie dingen die jou nog meer moeten ja die eigenlijk nog minder voldoen aan de norm dus je staat nog verder af van die norm bedoel je dat

[00:29:50:14 - 00:29:51:21]

Martijn

je moet nog meer je best doen

[00:29:51:21 - 00:30:19:05]

Naoual

je moet nog ja je moet nog meer je best doen je krijgt nog minder kansen bijvoorbeeld op uit onderzoek is gewoon heel duidelijk gebleken dat mensen die op mij lijken dus neuro divergent zijn en een culturele achtergrond hebben dat die gewoon keihard te maken hebben met onder diagnose wat betekent dat dat we met ze alle niet zo goed zijn in het herkennen van neurodivergentie bij mensen die op mij lijken

[00:30:19:05 - 00:30:25:01]

Martijn

en is er dan nog een verschil tussen markaarsen meisjes en markaarsen jongens

[00:30:25:01 - 00:31:47:19]

Naoual

ik denk dat de jongens het nog lastiger hebben oh ja ja ik had verwacht dat ik ben ik heb geen idee ik weet niet wat de onderzoek daarna is het ik vind het trouwens ik wil even iets zeggen het klinkt af en toe als ik het op de over de thema heb en ik kan me voorstellen voor de luisteraar ook dat ik heel veel aan het benoemen ben waarom het zo erg is en dat er wel ligt mensen zijn die met hun oog rollen en denken van oh daar krijg je dat slachtofferschap of wat heb je het moeilijk we hebben het ook moeilijk en ja en het is en nou en het is lastig je hebt het al zo vaak gezegd haal op met zo vaak zeggen en tegen die mensen wil ik zeggen het het is echt een hel voor kinderen om veelvoudig buiten de boot te vallen kinderen die er anders uitzien die al te maken hebben met bepaalde stereotyperingen en dan heb ik het nog keer de kammen die juist de intentie zijn dat kan onbewust zijn maar toch gebeurt het vind plaats ouders die niet goed meegenomen worden dat we zien dat het brein anders werkt maar dat we dat blijkbaar niet zien met z'n allen als zo'n kind dat zich eigen gaat maken je komt als kind echt je gaat denken wat de hel is er mis met mij en waarom kon ik niet gewoon zijn als de rest dat's de gun ik geen enkel kind

[00:31:47:19 - 00:32:23:07]

Martijn

en dat hoor ik ook zeggen want eigenlijk zie je de hoarders überhaupt in de maatschappij met neurodivergentie ja dan heb je de hoarders ook nog dat je een migratie achtergrond hebt waardoor je ligt ook daar nog weer voor oordelen over kan tegenkomen maar ik hoor je ook nog zeggen dat je in een uit Marokkaanse omgeving komt en dat het daar ook nog zijn hoorde is dus je hebt je nog nog meer hoarders ja ja ja dus dat is dat is interessant om ons te realiseren en daarin stel jij een belangrijke boodschap stel vragen wees nu ja

[00:32:23:07 - 00:32:48:09]

Saskia

dat is echt daar zijn zoals ja ik denk ik echt vrienden in dat vragen stellen stel vragen weet stop niet neem trek jezelf in twijfel en stel vragen ja en uit interesse en uit nieuwsgierigheid in plaats van je eens even kijken wat ik in mijn hoofd heb of dat klopt ja ja ja en denk na over hoe stel ik mijn vraag

[00:32:48:09 - 00:33:10:14]

Martijn

ja denk na hoe zou ik ook zelf daarin benaderd willen worden toch als als ik een vraag krijg dan ben ik ook gewoon vriendelijk behegend worden ja vanuit vertrouwen vragen stelde ik hoor een beetje terug in jouw verhaal van je dat is ook veel vanuit wandrouwen en vanuit een beetje een uitdaging vragen worden gesteld

[00:33:13:16 - 00:34:03:15]

Naoual

ja nou soms wel maar vaker niet en dat is denk ik de strijd die heel veel mensen hebben met een culturele achtergrond die heb ik ook op de werkvloer heel lang gehad is je ziet

die intentie is niet iemand gaat jou niet die vraag stellen je ziet gewoon iemand stelt jou niet die vraag om je klein te maken je ziet je ziet dat maar toch is het een stomme vervelende rotvraag en dat is het dubio de strijd waar je continu in zit is ga ik hier nou wat van zeggen of niet want ik zie het is een lieve persoon en ik zie ze bedoelt het niet zo maar de vraag is wel stomme oké ik laat het gaan en dan keer op keer en keer op keer dan is de maat vol dan ben je beschadigd

[00:34:05:04 - 00:35:26:17]

Naoual

het is niet meer leuk en dan wil je en ga je er wat van zeggen maar die an heeft ook geen idee en dat vind ik lastig en daarom zeg ik het dit ligt in jou het is je ga wees nieuwsgierig jij moet het is niet een nieuwsgierig en niet genoeg nemen trek je zelf in twijfel ik kan dat niet voor je doen want ik kan wel moeilijk is mensen zullen toch zeggen nee maar ik discrimineer niet ben juist open minden het dagelijks ja maar dat is zo ingewikkeld dat je van jezelf niet in de gaten hebt hoe je dingen kijkt ik moet nu ook aan een zwarte pietendiscussie denken hoe dat dan is gegaan dat ik in het begin ook dacht nou nou weet je wat ik ga doe allemaal en de kinderfeest dit dat nu denk ik wat ik gezegd wat heb ik gezegd dus ja dat is ook gewoon als je daar niet van bewust bent dat je ook toch in je eigen bubbel zit nu nu kijken we daar denk ik allemaal op terug van oh jee dat dat nog zolang moeten duren en nu is het gewoon de kaarten liggen op tafel maar dat heeft toch ook ja dat duurt toch een paar jaar voordat het zit de klaslokaal ook helemaal erin mee kregen wat moet je te bedenken martijn als mensen nou wel heel veel vragen hebben aan van deze podcast dan moeten we nu wel misschien al aan het eind van het jaar of een paar maanden gewoon al eens terug vragen ja stel me die ik vind het wel leuk het zou kunnen zijn dat na aanleggend van dit dat deze podcast een heel veel vraag komen van ja mag kijk als je blijft alles vragen ja mag shoot het wel of wij

[00:35:26:17 - 00:35:57:06]

Martijn

misschien zelf het experiment is aangaan wat en is ik in elkaar's bubbeltjes prikken nou gewoon is de vraag gewoon is bezoek ja en nog ook ja ik wil je heel hartelijk dank voor je openheid en denk ik ook het belangrijk inzicht dat we zeker als het spannend wordt als het anders is dan dat je zelf kent dat je nog steeds nieuwsgierig na kan blijven en dat is niet alleen voor de ander dat is zeker ook voor onszelf een goede en mooie les ja heb je nog een mooie boordschap om dat

[00:35:57:06 - 00:36:25:05]

Saskia

eigenlijk bij aansluiten dat ik heel dankbaar ben dat ik jou ook heb horen praten ook ook dus daar is voor mijn boek dat ik dat heb je gewoon niet in het visier je weet soms gewoon niet wat je niet weet en je moet dus uit je eigen bubbel stappen om dingen te horen waardoor je zelf ook beter leert kennen ja dat is eigenlijk ook wel dat als je naar een ander land gaat die denk ik helemaal doen ze dat gek hier weet je wel ja dat is gewoon anders je leert vaak je eigen cultuur heel goed kennen als je ook in een ander land terechtkomt

[00:36:25:05 - 00:36:39:05]

Martijn

heel andere cultuur anders kennen als je een ander land met ik vind het heel erg
verrijkelijk om rondgeluid en je ziet daar altijd moskelen dan is dat heel anders dan als je
hier in Nederland tussen alle lijktwerken en op een gegeven moment dat is echt een
groot verschil

[00:36:39:05 - 00:36:56:03]

Naoual

dus het is goed om te reizen zowel internationaal of gewoon lekker binnen Nederland en
ik je laat er verrijken door de andere bubbel waar ik ben inzit sorry ik ben naar drenthe
geweest ik vond het heel leuk ik heb het als tegen mijn mond gezicht zele bevrijzen

[00:36:56:03 - 00:37:14:12]

Martijn

nou jij mag mee naar mijn boeren achtergrond indrent als tegenprestaan zien mijn neef
heeft toch de boerderij nou die heeft een whisky stoken het karren van deze podcast is
dat bij deze een eind nodig is

[00:37:14:12 - 00:37:23:00]

Saskia

ja dank je niet ik ben blij ik voel me bevorecht dat je dat je gewoon je eigen bubbel die
we niet kan uitbreiden is heel leerzaam en ook gewoon leuk ja

[00:37:23:00 - 00:37:26:05]

Martijn

dank jullie wel wel dank je wel